

BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 7 JULI 1926

Verslag uit naam der Commissie van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg, belast met het onderzoek van het voorstel tot samenstelling eener commissie van onderzoek, gelast het advies der werkgevers en der bedienden in te winnen omtrent het handhaven, herzien of intrekken der wet van 10 Maart 1925 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegen dood der bedienden.

(Zie n^r 112 van den Senaat.)

Aanwezig : De heeren HUBERT, voorzitter ; BROEKX, CARPENTIER, Ridder DE GHELLINCK D'ELSEGHEM, DEMOULIN, HENRICOT, RONGY, RUTTEN en JAUNIAUX, verslaggever.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Uwe Commissie van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg, heeft met vijf tegen vier stemmen beslist u te vragen het voorstel van den heer Henricot af te wijzen.

Minister Wauters heeft aan de Commissie een exemplaar overgemaakt van de vragenlijst waarvan de tekst in onderhavig verslag is gelascht. Deze vragenlijst is zeer uitgebreid en vergt allernauwkeurigste antwoorden. Dit is trouwens het verwijt door de voorstanders van het samenstellen eener Commissie van onderzoek daartegen in het midden gebracht. De meerderheid uwer commissie was daarentegen de meening toegedaan dat al de gestelde vragen slaan op critieken, die tegen de wet van 10 Maart 1925 werden geuit en dat daarop bijgevolg dient geantwoord. De meerderheid uwer commissie stelt vast dat bedoelde vragenlijst *werd gestuurd naar al de vereenigingen van bedienden*, zoo vroeger bestaande als onlangs tot stand gekomene.

Bijgevolg is het wel een onderzoek

ingesteld door het bevoegde Ministerie en er blijken geen redenen te bestaan om er een tweede te gelasten.

De meerderheid der Commissie heeft niet gemeend dat de antwoorden op eene vereenvoudigde vragenlijst, voorgelegd door een lid der minderheid, aan den Senaat zou toelaten degelijke inlichtingen in te winnen met het oog op de aanstaande herziening der wet. Anderdeels heeft zij in het 1° dezer vragenlijst een middel gezien om vanwege eene onlangs gestichte groepeerings, die naar men zegt talrijke aanhangers telt, eene verklaring uit te lokken tegen alle bijzondere wettelijke inmenging ten behoeve der bedienden. Deze verklaring zou men later aanwenden om te beweren dat de wet niet dient herzien doch wel eenvoudigweg ingetrokken. De meerderheid der Commissie heeft niet gemeend dergelijke list te mogen aanmoedigen.

Zij heeft evenmin kunnen aannemen dat er op eene vragenlijst persoonlijke antwoorden zouden mogen verstrekt worden. Het is een lid der minderheid dat op zich had genomen te bewijzen

dat het onmogelijk was individueele antwoorden aan te nemen, vermits het verklaarde dat de ministerieele vragenlijst te nauwgezet, te technisch is, dat zij eene grondige kennis van het gansche vraagstuk vergt en dat men, om daarop te antwoorden, slechts aangestelden van bediendenvereenigingen kan vinden, die gespecialiseerd zijn in de studie der vraagstukken, welke hunne leden aanbelangen. En voor de « vereenvoudigde » vragenlijst, opgesteld door een lid der minderheid, wordt de vraag niet gesteld, vermits de antwoorden op dergelijke vragenlijst aan den Senaat de gegevens niet zouden aan de hand doen, welke vereischt zijn voor het grondig onderzoek van het ontwerp tot herziening der wet, dat eerlang zal worden ingediend door den Minister van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg.

De Voorzitter,
ARMAND HUBERT.

De Verslaggever,
ARTHUR JAUNIAUX.

BIJLAGE.

Vragenlijst van het Ministerie van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg.

Commissie tot herziening der wet
van 10 Maart 1925.

VRAGENLIJST.

I. — *Op wie moet de wet toepasselijk zijn ?*

II. — *Bedrag der stortingen :*

- a) Persoonlijke storting ;
- b) Aandeel van den werkgever.

Er dient onderscheid gemaakt tusschen de stortingen, die moeten dienen voor het vestigen der renten (ouderdom en weduwe), en die bestemd voor het toekenningsfonds.

III. — *Verdeeling en bestemming der stortingen :*

Welke wijzigingen dienen in het

stelsel der wet (hoofdstuk II) gebracht ?

a) Voor de gehuwde mannelijke verzekeringsplichtigen ;

b) Voor de gehuwde vrouwelijke verzekeringsplichtigen ;

c) Voor de mannelijke verzekeringsplichtigen, die ongehuwd, weduwnaars of uit den echt gescheiden zijn ;

d) Voor de vrouwelijke verzekeringsplichtigen, die ongehuwd, weduwen of uit den echt gescheiden zijn.

Dient een gedeelte der waarde van de rente :

a) Wegens ouderdom ;

b) Als weduwe.

in *kapitaal* uitbetaald ?

In welke verhouding ?

Aan wie ?

In welke voorwaarden ?

a) Van recht ;

b) Met voorafgaande toestemming van den Hoogerem Raad der Bediendensioenen.

IV. — *Verzekeringsorganismen :*

1° Dient het stelsel der wet gehandhaafd (hoofdstuk IV) ?

2° Zoo ja, moet men aan den werkgever de vrije keus van het verzekeringsorganisme laten, wat zijne bijdrage betreft ?

3° Zoo niet, eene eenige Middenkas ?

Bestaat er echter geen aanleiding toe :

1° De kassen te behouden, die werden opgericht in de industriele, commercieele of financieele inrichtingen, en op datum van 10 Maart 1925 bestonden ?

In welke voorwaarden ?

2° De oprichting toe te laten :

a) Van kassen in den schoot van industriele, commercieele of financieele inrichtingen ?

b) Van gemeenschappelijke kassen ?

In welke voorwaarden ?

V. — Leeftijd voor het genieten van het pensioen :

Mannelijke verzekerden : a) Vijf en zestig jaar, met het recht vanaf vijf en vijftig jaar het pensioen aan te vragen ;

b) Zestig jaar, met het recht den leeftijd te brengen op vijf en zestig jaar, of het pensioen op vijf en vijftig jaar aan te vragen.

Vrouwelijke verzekerden : a) Zestig jaar, met het recht het pensioen aan te vragen vanaf vijftig jaar ;

b) Vijf en vijftig jaar, met het recht den ouderdom te brengen op zestig jaar, of het pensioen op vijftig jaar aan te vragen.

VI. — Bedrag van het pensioen :

Moet de wet een minimum bepalen ? Zoo ja, met welke middelen zal het worden verzekerd of welk zal het bedrag van hetzelfde zijn ?

VII. — Toekenningsfonds :

A. — a) Bestendig : wettiging ;

b) Tijdelijk (vijf en dertig tot veertig jaar voor de bijlagen van ouderdomsrenten, tien tot vijftien jaar voor de bijlagen van renten voor weduwe).

B. — Aangevuld : a) Door eene gelijke of ongelijke, bestendige of tijdelijke bijdrage der bedienden en der werkgevers ;

b) Door eene bijdrage der bedienden, die vermindert volgens hun ouderdom en hunne wedde ;

Door eene bijdrage der werkgevers, stijgende volgens den ouderdom der verzekerden of volgens de eenvormige wedden, welke ook de ouderdom der verzekerden of de wedde zij ;

c) Door de uitsluitende storting :

1° Van al de werkgevers ;

2° Van de werkgevers, die op datum van 10 Maart 1925 in hunne inrichting geen pensioenstelsel hadden ingevoerd (op voorwaarde dat het in den schoot der industriele, commercieele of finan-

cieele inrichtingen bestaande stelsel ingericht zij overeenkomstig de wet).

In elk geval, door de kapitalen aangelegd door middel van de stortingen der werkgevers en ongebruikt gelaten door de verzekerden die ongehuwd, weduwnaar of uit den echt gescheiden zijn.

C. — Doel van het toekenningsfonds : 2 afdeelingen :

I. — a) Bijslag van ouderdomsrente ;

b) Bijslag van rente voor weduwe.

II. — a) Toekenning aan weezen ;

b) Toekenning wegens invaliditeit.

D. — Zullen de bedienden, boven de 65 jaar op datum van 1 Januari 1928, een ouderdomspensioen genieten ten laste van het toekenningsfonds ? In welke voorwaarden ?

Zullen de toeslagen van ouderdoms- en weduwenrente van rechtswege en onvoorwaardelijk worden verleend aan de bedienden beneden de 65 jaar, die in uitvoering der wet bijdragen hebben moeten storten, alsook aan hunne weduwe ?

(Zie deszake het voorstel van het Algemeen Bestuur.)

VIII. — Combinatie van individueele verzekeringen :

A. — Dient men de bij artikel 10 der wet voorziene verzekeringscombinaties te behouden ?

B. — Zooniet :

Moet men eene afzonderlijke combinatie voorzien voor de vrouwelijke en voor de mannelijke verzekeringsplichtigen, mits desvoorkomend rekening te houden met den burgerlijken stand of met de familielasten of met den door de belanghebbenden vrijelijk uitgedrukten wil ?

C. — 1° Moet de wet voorafverhoudingen vaststellen tusschen de voordeelen, bestemd voor den verzekerde zelf bij

zijne pensionneering, en die bestemd voor zijne rechthebbenden in geval van overlijden van den verzekerde?

2° Ofwel, moet de wet de verhoudingen vaststellen tusschen de gedeelten van de stortingen onderscheidenlijk bestemd voor de verzekering van de rechthebbenden?

3° Welke zijn deze verhoudingen?

D. — Moet de voorzorg tot stand gebracht worden:

1° Eenvoudig door de besparing, eventueel aangevuld door eene overlijdensverzekering;

2° Door de ouderdoms-verzekering, eventueel aangevuld door eene overlijdensverzekering.

E. — Moet de voorzorg tot stand gebracht worden zoodanig dat:

1° In geval van weduwschap van een gehuwden verzekeringsplichtige, de vroegere stortingen bestemd voor de overlijdensverzekering verloren zijn?

2° In geval van huwelijk van een verzekeringsplichtige, die ongehuwd, weduwnaar of uit den echt gescheiden is, de reeds verworven ouderdomsrente opgegeven wordt om het sluiten van eene verzekering ten voordeele van de echtgenoot toe te laten?

3° Met gelijke wedden, een ongehuwde eene hoogere ouderdomsrente bekomen dan een gehuwde?

F. — Moeten de ouderdomsrenten van de mannen omzetbaar zijn in geval van huwelijk nadat zij begonnen zijn of alleen wanneer het huwelijk te voren heeft plaats gehad?

IX. — Zou de wet geene successierechten, enz., moeten voorzien op de overlevingsrenten op kapitalen aan de erfgenamen, enz., gelaten?

X. — Is het volstrekt noodig een zeker bedrag van de stortingen af te staan aan de Lijfrentekas om te kunnen genieten van de Staatsbijdrage en van de renteverhoging?

XI. — In hoe verre moet men rekening houden met de verzekeringen gesloten vóór de goedkeuring van de wet:

a) Voor waarborg van een hypotheekleening;

b) Verzekering lijfrente;

c) Verzekering van kapitalen, enz.

NOTA VAN DE MINDERHEID.

De meerderheid der Commissie van Nijverheid en Arbeid heeft het voorstel tot onderzoek verworpen en oordeelt dat de vragenlijst door den Minister van Nijverheid en Arbeid gestuurd naar verschillende organismen, waarbij bedienden zijn aangesloten, volstaat om aan de leden van den Senaat toe te laten zich rekenschap te geven van het advies der betrokkenen aangaande de herziening der thans van kracht zijnde wet van 10 Maart 1925.

De minderheid der Commissie is de meening toegedaan dat bedoelde vragenlijst van den Minister, aangezien zij van uiterst technischen aard is, van hen die er op moeten antwoorden niet enkel eene grondige kennis der huidige wet doch ook eene volledige bevoegdheid op gebied van verzekeringstechniek vergt.

Bijgevolg kan deze vragenlijst slechts bestemd zijn en is zij slechts bestemd voor een zeer beperkt aantal personen, die in staat zijn er op te antwoorden. Aldus zal men in die antwoorden geenerlei aanwijzing vinden aangaande de wezenlijke verlangens van de groote massa der bedienden.

Immers de ingewonnen adviezen zullen worden geuit door enkele personen, die goed op de hoogte zijn van de vraagstukken der verzekeringstechniek ofwel verstrekt door enkele personen, die antwoorden uit naam van eene bediendengroepeering.

Men heeft echter verwaarloosd aan deze laatsten te vragen hoe belangrijk de groepeering is uit wier naam zij zullen antwoorden, en men was er niet

om begaan te weten of de leden dezer groepeeringsen vooraf werden geraadpleegd ten einde zich te overtuigen of zij wel instemmen met de in hunnen naam uitgebrachte adviezen.

Wij beweren dus dat de vragenlijst van den Minister geen onderzoek uitmaakt, doch eenvoudig ten doel heeft het advies van enkele personaliteiten in te winnen aangaande de herziening der huidige wet.

Het is een niet te ontkennen feit dat in ons land de bedienden, die bij ingerichte groepeeringsen zijn aangesloten, eene onbeduidende minderheid zijn. Men kan niet aannemen dat deze minderheid, die de zoo algemeen gehekeldde huidige wet heeft doen tot stand komen, nu nog in feite bijna alleen sta om op de vragenlijst van den Minister haar advies uit te brengen.

De groote massa der bedienden werd niet geraadpleegd en bij monde van de Vereeniging der organismen van protestbeweging tegen de huidige wet — welke vereeniging beweert thans meer dan 75,000 aangesloten bedienden te tellen — vraagt deze groote massa bedienden haar advies te mogen doen kennen niet door middel van eene ingewikkelde vragenlijst zooals die van den Minister, doch door middel van eene eenvoudige en nauwkeurige vragenlijst, waarop men duidelijk kan antwoorden met ja of neen.

Deze duidelijke en nauwkeurige vragen, die door de Commissie van den Senaat bij wijze van voorbeeld zouden worden gesteld, zouden aldus kunnen luiden :

1° Zijt gij ja dan neen voorstander van eene bijzondere wet op de ouderdomspensioenen buiten de algemeene wet van December 1924?

Zoo er eene bijzondere wet wordt gehandhaafd :

2° Moet de wet aan hen, die er aan onderworpen zijn, vrije keus laten tusschen verschillende wijzen van voorzorg, zooals : verzekering op het leven,

aanlegging van een kapitaal, ouderdomspensioenen, pensioenen voor overlevenden, enz.?

3° Moet de wet de personen, die er aan onderworpen zijn, verplichten hunne bijdragen te storten in eene gemeenzame middenkas, onder toezicht en waarborg van den Staat?

4° Moet de wet hem, die er aan onderworpen is, het verzekeringsorganisme vrijelijk laten kiezen : spaarkas, verzekeringskas, gemeene kassen opgericht in den schoot der industriele, financieele of commercieele inrichtingen, mutualiteitskassen, enz.?

5° Moet de wet van de stortingen vrijstellen de personen die, vóór 10 Maart 1925, eene leening zouden hebben aangegaan terugbetaalbaar per annuïteiten, met het oog op het verkrijgen van een woning of eene verzekering van kapitalen, terwijl de aldus gestorte annuïteiten hooger zijn dan de bijdragen van den verzekerde?

6° Zou dezelfde vrijstelling dienen verleend aan de bedienden, die na 10 Maart 1925 in dergelijke voorwaarden eene leening mochten aangaan of hebben aangegaan?

7° Moeten de stortingen der bedienden onveranderlijk zijn?

8° Ofwel moeten zij in evenredigheid zijn met de wedden?

9° Moet een gedeelte der stortingen van de werkgevers en van de bedienden gaan naar een toekenningsfonds, dat bestemd is om een hulppensioen te verleen aan de bedienden, meer dan 65 jaren oud op 1 Januari 1927, en die in nood verkeeren?

10° Moet een gedeelte ter stortingen van de werkgevers en van de bedienden toegewezen worden aan een toekenningsfonds dat bestemd is om bijslag van ouderdomspensioen te verleen aan de bedienden boven de 65 jaar op 1 Januari 1927, en die ingevolge hun ouderdom de bijdragen niet konden storten, vereischt om hun een pensioen te verzekeren, dat genoegzaam toerei-

kend is om hun in hunnen ouden dag eene doeltreffende hulp te waarborgen?

Moet deze pensioenbijslag, te verleen door het toekenningsfonds aan de bedienden beneden de 65 jaar, worden toegekend zonder den noodtoestand in aanmerking te nemen?

Het ware zeer gemakkelijk deze vragenlijst ter beschikking van de bedienden te stellen. Immers iedere bediende is thans aan de wet onderworpen en moet bijgevolg houder zijn van eene stortingskaart, afgeleverd door de Spaarkas, en waarop een stamboeknummer is ingeschreven. Iedere bediende staat dus thans in betrekking met de Spaarkas, meestal door tusschenkomst van zijn werkgever en van de postbureelen, waar de stortingskaarten worden afgeleverd.

Een eenvoudig advies, ingelascht in de dagbladen en aangeplakt in de postbureelen, zou de bedienden op bedoelde vragenlijst wijzen en ze verzoeken er op te antwoorden.

In hun antwoord op de vragenlijst zouden de bedienden moeten vermelden: naam en voornamen, alsmede het stamboeknummer van hunne stortingskaart — hetgeen alle waarborg zou geven

aangaande de echtheid hunner wezenlijke hoedanigheid van bediende.

Ten einde de opwerking te voorkomen dat dit onderzoek zou bezwarend zijn voor de financiën van den Staat, is het volkomen aan te nemen dat de bedienden de formulieren der vragenlijst tegen den kostenden prijs zouden betalen.

Aan de werkgevers zou men enkele vragen kunnen stellen, ten einde juist te weten welke offers zij tot nog toe gebracht hebben om den ouden dag van hunne bedienden en van dezer overlevenden te verzekeren.

Kortom, het voorgestelde onderzoek is geen onnoodige herhaling van de vragenlijst van den Minister. Hetzelve zal aan de leden van den Senaat toelaten zich nauwkeurig rekenschap te geven van de wenschen der bedienden. Dit onderzoek alleen kan doen vermijden dat men opnieuw den misslag van 1925 bega, namelijk eene wet te hebben gestemd die bijna eenparige protestbewegingen heeft uitgelokt vanwege die, te wiens gunste zij werd gemaakt.

P. HENRICOT.